

פסחים כג: (16 שורות מלמטה) עד כד: (שורה 9)

ביאורי מושגים

אין מזהירין מן הדין: התורה אינה מטילה עונש על מעשה עבירה, אלא אם כן הזהירה התורה במפורש שלא לעשותו כשאנו לומדים איסור בצורה עקיפה (למשל בדרך של לימוד קל-וחומר ("דין")), לא ניתן להעניש על פיו (זאת למרות שהאיסור לכשעצמו תקף)

מנין לחמץ בפסח ושור הנסקל שאסורים אף בהנאה?

הלימודים מהדף הקודם:

חזקיה: מ'לא יאכל' שנאמרה לגביהם

ר"א: מהשימוש בשורש א.כ.ל. שנאמר לגביהם (ר"א למד או מנבילה או מטריפה שכל שימוש בשורש א.כ.ל. מובנו הוא איסור אכילה)

ר' יהושע בן לוי:

מ"באש תשרף" האמור בחטאת חיצונה שהוכנס דמה לעזרה. מילים אלו מיותרות (כבר נאמר "והנה שורף"), ולכן הועברו ללמד את הדין שלנו.

דחיה: מילים אלו אינן מיותרות (לומדים מהן על שאר קדשים פסולים)

ר' יונתן:

מ"לא יאכל" האמור בנותר. מילים אלו מיותרות (כבר נאמר "ושרפת את הנותר"), ולכן הועברו ללמד את הדין שלנו

דחיה: מילים אלו כבר נדרשו ע"י ר' אלעזר ללימוד אחר! (שיש איסור לאו על אכילת פסולי קדשי קדשים)

אביי:

מ"לא יאכל" האמור בחטאת חיצונה שהוכנס דמה לעזרה. מילים אלו מיותרות (כיוון שלמדנו את דין זה מהלימוד הכללי של ר"א), ולכן הועברו ללמד את הדין שלנו

דחיה: מילים אלו אינן מיותרות כיוון שיש צורך ללמוד (בנוסף לעצם איסור) חיוב מלקות לאדם שעובר על האיסור. (עיין ביאור מושגים)

רב פפא:

מהמילים "לא יאכל" האמורות בבשר קודש טמא. מילים אלו מיותרות (כבר למדנו איסור אכילה מההיקש למעשר שני), ולכן הועברו ללמד את הדין שלנו.

קושיה: ניתן לדרוש מהפסוק שיש עוד לאו על אותו איסור? **תשובה:** אנו מעדיפים לדרוש דין חדש מהפסוק המיותר, מאשר לומר שיש 2 לאוין המתייחסים לאותו איסור.

והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשור. (ויקרא ז, ט)

מ'והבשר הראשון - לומדים שגם עצים ולבונה (שאינם אוכל) מקבלים טומאה (והאוכלם עובר בלאו).

מ'והבשר השני - לומדים שאף האימורים (שאינם אוכל) מקבלים טומאה (והאוכלם עובר בלאו).